

**ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ**

Анотація. Розглянуто сутність трансферу технологій, проаналізовано стан, особливості, проблеми та перспективи інвестиційного забезпечення трансферу технологій в Україні.

Аннотация. Рассмотрена сущность трансфера технологий, проанализировано состояние, особенности, проблемы и перспективы инвестиционного обеспечения трансфера технологий в Украине.

Annotation. The essence of transfer of technologies is considered, the state, features, problems and prospects of the investment providing of transfer of technologies in Ukraine, is analysed.

Ключові слова: технологія, трансфер технологій, інвестиційне забезпечення, інноваційне підприємство.

У сучасних економічних умовах одним з найвагоміших є твердження про те, що неодмінною умовою ефективної діяльності підприємства на ринку є підвищення його конкурентоспроможності. Аналізуючи існуючу ситуацію конкурентної боротьби на ринках, доцільно зазначити, що можливості збереження досягнутого становища та його подальшого поліпшення мають лише ті підприємства, які постійно вдосконалюють технологічну базу власного виробництва та систему управління, швидко реагують на зміни навколишнього середовища, впроваджують новітні технологічні розробки, впроваджують інноваційні методи розвитку, підвищують інноваційний рівень знань управлінського персоналу.

Сучасне ринкове середовище характеризується динамічністю у своєму розвитку, що спричинює формування більш гнучких засад виживання та ефективного розвитку. Моніторинг та раціональне реагування на зміни стають одними із найголовніших заходів підприємства, життєво необхідних для збереження його позицій та забезпечення конкурентоспроможності. Однак незважаючи на те, що певні теорії розвитку підприємства вже існують, рівень їх ефективності є досить сумнівним. Маючи ефективну систему управління, активізуючи інноваційну діяльність, покращуючи власні показники інвестиційної привабливості, підприємство досягає дійсно значного, прогресивного розвитку, бо саме інтенсифікація зусиль з формування та забезпечення належної підтримки елементів інноваційної моделі розвитку дає змогу підприємству мати вагомі конкурентні переваги на внутрішньому та світовому ринках. Саме тому, сьогодні питання розвитку механізму трансферу технологій як елемента прогресивного інноваційного підприємництва та можливості ефективного ведення бізнесу знаходяться в центрі уваги науковців і практиків.

Вирішенням проблеми розвитку трансферу технологій як моделі отримання підприємством певних конкурентних переваг в Україні та за кордоном займаються такі науковці, як: Герасимчук В. Г., Капіца Ю. М., Нагачевська Т. В., Дідківський М. І., Савчук В. С., Дахно І. І., Румянцев А. П., Ковальов Г. Д., Шевченко В. Ю., Й. Шумпетер, П. Друкер, Р. Соллоу, Д. Гібсон та багато інших.

В Україні питання трансферу технологій регулюється такими законодавчими актами: Закон України "Про інноваційну діяльність", Закон України "Про авторське право і суміжні права", Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" та Закон України "Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій".

На сьогоднішній день серед кінцевих користувачів або ринкових посередників має широкий попит наукоємна продукція, яка допомагає у прийнятті управлінських рішень. Саме тому виробники даної групи продукції намагаються вирішити проблему використання необхідної технології для насичення нею внутрішнього та світового ринків, а також забезпечити собі як товаровиробнику певну повагу серед конкурентів, бренд та конкурентні переваги на ринку, створивши при цьому здорову конкуренцію на ньому.

При здійсненні трансферу сама технологія розуміється як система наукових знань та організаційно-технічних розробок у рамках інноваційного процесу [1, с. 21].

Трансфер технологій забезпечує підприємство відсутніми елементами, запозиченими ззовні, з іншого виробничого середовища. Однак це запозичення дасть позитивний результат лише за умов своєчасності його здійснення: чим довше реалізується процес трансферу, тим більше зростає ймовірність для приймаючої системи не вирішити поставлені завдання, продиктовані змінами середовища функціонування [2, с. 64]. Отже, питання фінансування механізму трансферу технологій стоїть досить гостро у рамках організації ефективної діяльності суб'єктів інноваційного підприємництва. Аналіз механізму трансферу технологій перевести з національного рівня на регіональний та на рівень підприємства, варто відзначити той факт, що саме на рівні підприємства формуються наукові розробки та дослідження, які мають на меті формування конкурентоспроможного ринку технологій та високотехнологічної продукції. Структура організації ефективної діяльності підприємства в інноваційному плані повинна мати такі основні риси: готовність до мобілізації значних обсягів ресурсів для реалізації стратегічних пріоритетів, підтримка та стимулювання імпорту передових технологій, формування бази технологічних розробок у самому підприємстві та контроль за виконанням відповідних технологічних змін у виробничій структурі цього підприємства.

Існують різноманітні форми та джерела інвестування механізму трансферу технологій. Найбільш

інновації, державне забезпечення у вигляді субсидування та пільгового кредитування розвинених галузей виробництва та консалтингу різного виду бізнесу. Метою цих форм інвестування є не тільки надання суб'єктам інноваційного підприємництва можливості існування, але й стимулювання розвитку нових технологічних, інформаційних, управлінських та інших розробок та досліджень задля їх подальшого практичного використання у відповідному бізнесі через особливі канали трансферу наукових доробок [3, с. 42].

На трансфер технологій, що здійснюється за пріоритетними напрямками інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, встановлюється режим його цільового субсидювання в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України відповідно до закону про Державний бюджет України на відповідний рік.

Пріоритетна роль у механізмі державного управління інвестиційним забезпеченням інноваційного розвитку належить саме державному фінансуванню інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку. Зважаючи на надзвичайно високий потенціал бюджетних видатків на підтримку галузей економіки України та науку, у сфері бюджетної політики, спираючись на незалежну наукову експертизу, повинна бути сформована орієнтація виключно на підтримку базових інновацій. До пріоритетів бюджетної політики необхідно віднести підтримку експортоорієнтованих підприємств, насамперед тих, які впроваджують саме базові інновації та нові технології. Фінансування інноваційної сфери, адекватне існуючим завданням, повинне націлюватися на забезпечення функціонально-цільової мобілізації та концентрації фінансових ресурсів у спеціальних фінансових фондах, що утворюються на всіх рівнях інноваційної сфери.

Системне узагальнення проблемної ситуації, що склалася в сфері фінансового забезпечення інноваційного розвитку, обґрунтовані принципи модифікації діючого механізму інвестиційного забезпечення дають переконливі свідчення тому, що визначальну умову ефективної реалізації інноваційної моделі, її здатності забезпечити довгострокове економічне зростання становить використання потенціалу секторів державних і приватних фінансів через їх взаємодію. При всій відносній незалежності і навіть суперечливості їх один одному в основі практичних кроків щодо реалізації нового механізму інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку повинен лежати критерій гармонізації їх дій, що втілюється через систему конкретних заходів.

Венчурне інвестування – це один із найбільш ефективних способів фінансування венчурним капіталом приватних підприємств, які займаються ризиковими науково-дослідницькими та конструкторськими розробками [4, с. 65]. Основна відмінність від традиційного інвестування полягає в тому, що фінансові активи надаються підприємству без будь-якої гарантії забезпечення рухомими чи нерухомим майном або заощадженнями підприємства. Єдиною гарантованою заставою служить відповідна частина акцій (менша ніж контрольний пакет) існуючого або тільки створюваного підприємства, тобто венчурний капітал надається підприємству під перспективну ідею.

Отже, за умов реформування економіки України з переходом на інноваційну модель розвитку, пошук нових джерел фінансування активізації інноваційної діяльності є одним із пріоритетних засад формування механізму державного регулювання інноваційного розвитку економіки нашої держави. І оскільки в Україні основним джерелом фінансування інноваційного розвитку є державний бюджет, ключовою залишається роль уряду. Влада повинна стати каталізатором активізації процесу інноваційних розробок та їхньої реалізації в реальному секторі економіки.

Наук. керівн. Ястремська О. М.

Література: 1. Ельников В. В. Трансфер технологий и региональные задачи экономики / В. В. Ельников // Восточный Базар. – 2004. – № 69. – С. 21–22. 2. Капіца Ю. М. Экспорт-импорт технологий: правовое регулирование / Ю. М. Капіца. – К.: Интергид, 2001. – 104 с. 3. Федуллова Л. І. Стан та проблеми України в контексті розвитку ринків високотехнологічних товарів та послуг / Л. І. Федуллова // Наука та інновації. – 2009. – Т. 5. – № 3. – С. 40–48. 4. Рудченко І. В. Трансфер технологий як элемент інноваційної інфраструктури. Теорія і практика інтелектуальної власності / І. В. Рудченко. – 2008. – № 4. – С. 61–67. 5. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України від 14 вересня 2006 року № 134 – V // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 45. – С. 434.